

Revisionsrapport

Granskning av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet

Nynäshamns kommun

Charlotte Erdtman
Helena Richardsson

September 2017

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och revisionsfråga	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Kontrollmål	5
1.5. Avgränsning	5
1.6. Metod	5
2. Lagar och regler avseende statliga ersättningar	6
3. Organisation kring flyktingverksamheten i Nynäshamns kommun	8
4. Granskningsresultat	9
4.1. Rutiner för identifiering av ersättningsgilla kostnader och ansökan om statliga ersättningar	9
4.1.1. Iakttagelser	9
Kommunstyrelseförvaltningen	9
Socialförvaltningen	9
Barn- och utbildningsförvaltningen	10
1.6.1. Bedömning	10
4.2. Politiska beslut avseende fördelning av schablonersättningen	11
4.2.1. Iakttagelser	11
4.2.2. Bedömning	12
4.3. Fördelning av den statliga ersättningen	12
4.3.1. Iakttagelser	12
4.3.2. Bedömning	13
4.4. Periodisering av de statliga ersättningarna	13
4.4.1. Iakttagelser	13
4.4.2. Bedömning	13
5. Revisionell bedömning	14
5.1. Rekommendationer	14

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nynäshamns kommun genomfört en granskning av kommunstyrelsens, socialnämndens samt barn- och utbildningsnämndens hantering av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet. Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer berörda nämnder en ändamålsenlig hantering av statliga ersättningar för flyktingmottagandet?*

Granskningens kontrollmål bedöms nedan:

Kontrollmål	Bedömning
Det finns ändamålsenliga rutiner för att identifiera ersättningsgilla kostnader, samla in underlag och upprätta ansökan om statliga ersättningar inom flyktingmottagandet.	Delvis uppfyllt
Det finns politiska beslut om hur schablonersättningen ska fördelas mellan kommunens verksamheter.	Ej uppfyllt
Den statliga ersättningen tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen.	Delvis uppfyllt
Periodisering av de statliga ersättningarna sker enligt god redovisningssed.	Kan ej bedöma

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden inte på ett fullt tillfredsställande sätt säkerställer en ändamålsenlig hantering av statliga ersättningar för flyktingmottagande.

Rekommendationer

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi berörda nämnder att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade och kända rutiner för återsökningsprocessen av statliga ersättningar från Migrationsverket. I rutinerna bör redovisningen av ersättningen tydliggöras. Huruvida det ska finnas förvaltningsövergripande rutiner för återsökningen bör lyftas inom respektive förvaltning.
- Säkerställa att det finns fler tjänstemän med kännedom om återsökningsprocessen för att minska sårbarheten och personberoendet.
- Inkludera återsökningsprocessen i nämndens risk- och väsentlighetsanalys inför kommande års internkontrollplan.
- Politiska beslut tas avseende fördelningen av grund- och schablonersättningarna för att tydliggöra de politiska ambitionerna och prioriteringarna gällande integrationen av nyanlända i kommunen.

- Slutföra kartläggningen av kommunens kostnader för flyktingmottagandet och mottagandet av nyanlända för att säkerställa att ersättningarna tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Det kommunala flyktingmottagandet baseras på överenskommelser med staten och finansieras till viss del av statsbidrag. Den statliga ersättning som kommunen har rätt till regleras i ett antal förordningar. Olika bestämmelser gäller för mottagna före respektive efter 1 december 2010, samt för asylsökande.

Vissa ersättningar, såsom grundersättning och schablonersättning, utbetalas per automatik enligt folkbokföringsuppgifter. Andra ersättningar behöver kommunen ansöka om särskilt. Om kunskapen om ersättningsreglerna brister och rutiner saknas riskerar kommunen förlora rätt till ersättning.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer berörda nämnder en ändamålsenlig hantering av statliga ersättningar för flyktingmottagandet?

1.3. Revisionskriterier

Iakttagelserna bedöms gentemot följande revisionskriterier:

- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (NyErsF) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningar i Migrationsverkets anläggningsboenden – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.
- Kommunala redovisningslagen.
- Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer.

1.4. Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan har följande kontrollmål varit vägledande:

Kontrollmål 1 – Det finns ändamålsenliga rutiner för att identifiera ersättningsgilla kostnader, samla in underlag och upprätta ansökan om statliga ersättningar inom flyktingmottagandet.

Kontrollmål 2 – Det finns politiska beslut om hur schablonersättningen ska fördelas mellan kommunens verksamheter.

Kontrollmål 3 – Den statliga ersättningen tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen.

Kontrollmål 4 – Periodisering av de statliga ersättningarna sker enligt god redovisningssed.

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden. Granskningen omfattar ersättningar från Migrationsverket.

1.6. Metod

Granskningen består av både dokumentanalys och intervjuer. Följande moment har genomförts inom ramen för granskningen:

- Analys av relevanta styrande och stödjande dokument avseende kommunens hantering av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet
- Intervju med kommundirektör, Kommunstyrelseförvaltningen
- Intervju med tillförordnad kanslichef, tidigare flyktingsamordnare, Kommunstyrelseförvaltningen
- Intervju med tillförordnad förvaltningschef, Barn- och utbildningsförvaltningen
- Intervju med förvaltningschef, Socialförvaltningen
- Intervju med avdelningschef familj och individomsorg, Socialförvaltningen
- Intervju med gruppchef IFO barn och unga, Socialförvaltningen
- Gruppintervju med tillförordnad ekonomichef och tillförordnad controller, Kommunstyrelseförvaltningen

Rapporten har sakgranskats av de intervjuade.

2. *Lagar och regler avseende statliga ersättningar*

Kommuner har rätt till statlig ersättning från Migrationsverket för vissa av de kostnader som uppstår i samband med kommunens flyktingmottagande samt för mottagande av nyanlända med uppehållstillstånd.

En del av de statliga ersättningarna betalas ut utan ansökan. Dessa kallas *automatiska ersättningar* och innefattar grundersättning som delas ut till alla kommuner för mottagande av nyanlända samt schablonersättningar som betalas ut utifrån folkbokföringen. Grundersättningen betalas ut i början av året och för 2017 uppgår grundersättningen till 224 000 kronor.

Utöver grundersättning för mottagande av nyanlända erhåller kommuner en månatlig schablonersättning som betalas ut kvartalsvis under de första 24 månaderna. Utbetalningen görs till den kommun där personen är folkbokförd och kan alltså fördelas på flera kommuner om personen flyttar under de 24 månaderna. Schablonersättningen varierar beroende på personens ålder samt ankomstdatum, se tabell nedan. Kommuner som tillhandahåller god man till barn som fått permanent uppehållstillstånd erhåller en engångsschablon uppgående till 30 000 kronor per barn.

Automatisk schablonersättning för mottagande av nyanlända

Förutsättning	Schablonbelopp
Under 65 år och ankom före 31/12-2015	82 700 kronor
65+ och ankom före 31/12-2015	51 800 kronor
Under 65 år och ankom efter 31/12-2015	125 000 kronor
65+ och ankom efter 31/12-2015	78 200 kronor

Kommuner erhåller även en årlig ersättning på 500 000 kronor för mottagande av ensamkommande barn.

Det finns även ersättningar som kommunen måste ansöka om. Dessa kallas *återsökningensbara ersättningar* och innefattar faktiska kostnader samt schabloniserade ersättningar. Detta kan exempelvis vara:

- Kostnader för insatser enligt SoL och LSS för äldre och funktionshindrade med uppehållstillstånd och kommunplacering.
- Ekonomiskt bistånd för nyanlända som är förhindrade att delta i Arbetsförmedlingens etableringsplan.
- Schablonersättning för förskola, skola och gymnasium (undervisning, visst stöd och skolskjuts).

- Ersättning för faktiska kostnader avseende extraordinära skolkostnader för barn och ungdomar med stödbehov.
- Ersättning för vissa hyreskostnader kommunen haft för bostäder som stått tomma i väntan på anvisade personer.

Den statliga ersättningen från Migrationsverket regleras av följande förordningar:

- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF). Denna förordning reglerar ersättning avseende personer med uppehållstillstånd mottagna före december 2010 – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (NyErsF) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningar i Migrationsverkets anläggningsboenden – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

Den 1 mars 2017 trädde den nya bosättningslagen i kraft vilket innebär att alla kommuner ska kunna ta emot nyanlända för bosättning. De som kommer att anvisas till kommunerna för bosättning är nyanlända som vistas i Migrationsverkets anläggningsboenden samt kvotflyktingar. Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, hur många nyanlända och ensamkommande barn som kommunen redan tagit emot samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Regeringens avsikt med lagen är att kommuner som har en god arbetsmarknad, stor befolkning, lågt mottagande av nyanlända och förhållandevis få asylsökande ska ta emot fler nyanlända än kommuner med sämre förutsättningar.

Regeringen har även fattat ett beslut om ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga vars regler framkommer av förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. Det nya systemet började gälla 1 juli i år, vilket innebär att de tidigare förordningarna upphävs. Kostnader som uppstod innan det nya ersättningssystemet trädde ikraft ersätts enligt tidigare regler till och med den 31 december 2017.

Det nya ersättningssystemet innebär bland annat att kommuner erhåller en automatisk schablonersättning om 52 000 kronor per anvisat barn och avser asylsökande ensamkommande barn och unga som kommunen har ansvar för. Denna ersättning ska täcka kostnader för transport till anvisad kommun, god man samt kostnader inom socialtjänsten. Inget mer specifikt anges avseende överförmyndarens kostnader som tidigare ersattes för faktiska kostnader. För alla ensamkommande barn under 18 år erhåller kommunen även en automatisk ersättning på 1350 kr per dygn.

3. Organisation kring flyktingverksamheten i Nynäshamns kommun

I slutet av år 2014 valde socialförvaltningen att utse en flyktingsamordnare. När mottagandet av asylsökande personer ökade under hösten 2015 valde kommunen att flytta över tjänsten till kommunstyrelseförvaltningen i början av år 2016. Syftet var att samla ansvaret för kommunens gränsöverskridande frågor inom flyktingmottagandet på ett och samma ställe. Flyktingsamordnaren hade ett övergripande ansvar för de automatiska schablonersättningarna och försökte tillsammans med en av kommunens ekonomer skapa en överblick över dessa. Flyktingsamordnaren genomförde även utbildningsinsatser inom kommunen där syftet var att sprida kunskap och information om schablonersättningar och hur de kan användas på bästa sätt. Flyktingsamordnaren har inte haft i uppgift att samordna återsökning av kostnader från Migrationsverket utan detta ansvar har ålagts respektive förvaltning.

Tjänsten som flyktingsamordnare är numera vakant och kommunen håller på att se över hur rollen kan utvecklas i framtiden. Kommunen undersöker även om flyktingsamordningen ska utgå från någon annan förvaltning än kommunstyrelseförvaltningen.

I samband med det ökande flyktingmottagandet valde även kommunen att upprätta en samverkansgrupp bestående av representanter från kommunens samtliga förvaltningar. Till en början genomfördes regelbundna samverkansmöten, men eftersom organisationen var uppbyggd utifrån en krissituation och främst arbetade operativt försvann intresset för samverkan i samband med att den akuta krisen avtog.

En av de frågor som fått mest uppmärksamhet är boendelösningar för ensamkommande barn och unga samt nyanlända som anvisats till kommunen. Nynäshamns kommun har tidigare haft en överenskommelse med Migrationsverket avseende både mottagande av nyanlända med permanent uppehållstillstånd och ensamkommande barn. I samband med det nya kvotsystemet/anvisningssystemet för ensamkommande barn och unga tilldelas kommunen ett fördelningstal. Nynäshamns kommuns fördelningstal är 0,289 promille av det totala antalet asylsökande ensamkommande barn och unga för år 2017. Trycket på kommunen att ta emot ensamkommande barn har sedan början av 2016 avtagit.

Däremot har det skett en tydlig ökning av mottagandet av kommunplacerade nyanlända med uppehållstillstånd. På grund av kommunens svårighet att placera nyanlända i bostäder har kommunen inte tagit emot det antal som ålagts dem. Under år 2016 hade kommunen ett fördelningstal på 104 personer, men kunde inte uppfylla kraven på mottagande. Mottagningstiden förlängdes sedan från två till fyra månader för samtliga alla kommuner varpå Nynäshamns kommun tog emot dessa personer under våren 2017. För år 2017 har kommunen ett fördelningstal på 94 personer.

4. Granskningsresultat

I detta avsnitt anges de iakttagelser och bedömningar som gjorts utifrån respektive kontrollmål.

4.1. *Rutiner för identifiering av ersättningsgilla kostnader och ansökan om statliga ersättningar*

Kontrollmål 1: Det finns ändamålsenliga rutiner för att identifiera ersättningsgilla kostnader, samla in underlag och upprätta ansökan om statliga ersättningar inom flyktingmottagande.

4.1.1. *Iakttagelser*

De statliga ersättningar som kommunen söker för återsökningsbara kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet hanteras i Nynäshamns kommun av den verksamhet som har haft kostnaden. Detta innebär att socialförvaltningen ansöker om ersättning för kostnader för ensamkommande barn och andra sociala insatser och att barn- och utbildningsförvaltningen ansöker om ersättning för kostnader avseende förskola, skola och annan utbildning. Detta kommunövergripande tillvägagångssätt är inte dokumenterat utan är någonting som är uttalat inom kommunen. Under intervjuerna uppges dock att det finns enskilda rutiner för ansökan om statliga ersättningar hos de enskilda verksamheterna. Huruvida dessa rutiner är dokumenterade eller inte skiljer sig åt.

Av intervjuerna framkommer även att det inte finns några rutiner för uppföljning och kontroll avseende ansökan om statliga ersättningar.

Kommunstyrelseförvaltningen

Från december 2015 till maj 2016 erbjöd Nynäshamns kommun 100 evakueringsplatser på begäran av Migrationsverket. Kommunstyrelseförvaltningen fick ansvaret för evakueringsboendet och hanterade därför återsökningen av de extraordinära kostnaderna som uppstod i samband med boendet. Kommunstyrelseförvaltningen ansökte bland annat om ersättning för personalkostnader, driftskostnader, installationskostnader och tolkkostnader.¹ Migrationsverket beviljade ansökan och kommunen erhöll 5 962 745 kronor² för att täcka kostnaderna enligt 11 § förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. Förvaltningen har enligt uppgift följt Migrationsverkets rutiner och utöver detta inte ansett att det varit nödvändigt att dokumentera rutinen eftersom det rört sig om en unik uppgift vid ett enstaka tillfälle.

Socialförvaltningen

Enligt uppgift återsöker socialförvaltningens enhet för barn och unga för ensamkommande barn och unga. Introduktionsteamet för vuxna återsöker gällande nyanlända och avdelningen för äldre och funktionshindrade återsöker för insatser för deras målgrupp.

¹ Ansökan om ersättning för ankomstboende, 2016-02-01

² Ärende om ersättning för "Betydande extraordinära kostnader för evakueringsplatser", Migrationsverket, 2016-12-28, DNR 733-2016-136310

PwC har efterfrågat mer detaljerad information om vilka ersättningar som återsöks eller vilka belopp som har beviljats men inte fått den informationen.

Socialförvaltningen har inga förvaltningsövergripande rutiner avseende ansökan om statliga ersättningar, men inom individ- och familjeomsorgen för barn och unga samt vuxna finns specifika rutiner för återsökning av kostnader som uppstått inom de verksamheterna. I intervju med enheten för barn och unga framgår att det finns en nedskrivna rutin, men den har inte lokaliserats för revisionen att ta del av. Rutinen har inte uppdaterats för det nya ersättningssystemet men frågan har lyfts inom enheten att det bör göras. Det är osäkert om det finns en nedskrivna rutin för enhet vuxen. Under intervjuerna framhålls att förvaltningen har försökt att sammanställa en processkarta som beskriver hanteringen av statliga ersättningar, men att arbetet varit svårt att färdigställa då det ofta sker förändringar i omvärlden. Det uppges också att förvaltningen har suttit i förhandlingar under våren för att anpassa nuvarande avtal efter det nya ersättningssystemet med lägre ersättningsnivåer per dygn.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn och utbildningsförvaltningen har enligt uppgift återsökt för asylsökande barn och unga i förskola, skola och gymnasium. Majoriteten av ansökningarna har ännu ej handlagts hos Migrationsverket men förvaltningen har erhållit 975 380 kr (ansökte om 1 355 630 kr) för första och andra kvartalet för förskoleklass och grundskolan samt erhållit 4 265 800 kr (ansökte om 4 343 360 kr) för samma kvartal för gymnasiet.

Barn- och utbildningsförvaltningen har använt sig av Migrationsverkets riktlinjer avseende återsökning av statliga ersättningar och det har inte funnits några förvaltningsövergripande riktlinjer eller rutiner. Det uppges dock under intervjuerna att det har funnits rutiner ute på skolorna och att dessa, i samband med att återsökningsprocessen ses över, kommer att sammanställas centralt. Det är dock osäkert om skolornas egna rutiner är nedskrivna eller inte.

Återsökningen av statliga ersättningar hanteras i dagsläget av varje enskild skola där rektor har det yttersta ansvaret för att ha kontroll över vilka elever och barn som går på skolan och på så sätt vilka elever som omfattas av elevpeng och inte. Som tidigare nämnts håller dock återsökningsprocessen på att förändras. Förvaltningen har bland annat påbörjat en översyn av samtliga kostnader kopplat till flyktingmottagandet, förvaltningens reglemente och familjecentralen. Det uppges att det inte är något politiskt tilldelat uppdrag från nämnden, men att förvaltningen har informerat arbetsutskottet om översynen.

Tanken är att återsökningen av statliga ersättningar ska ske centralt på förvaltningen och att ersättningen sedan delas ut till skolorna enligt rutin. Detta för att få ett samlat grepp kring återsökningsprocessen och för att kunna kontrollera vad pengarna används till.

Huruvida barn- och utbildningsförvaltningen återsöker samtliga statliga ersättningar som förvaltningen har rätt till kontrolleras inte. Däremot finns en uppfattning inom förvaltningen att verksamheterna återsöker samtliga bidrag som de har rätt till.

1.6.1. Bedömning

Av granskningen framkommer att kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen har etablerat rutiner för ansökan om statliga

ersättningar, men att dessa rutiner inte är dokumenterade. Att rutinerna inte finns dokumenterade kan skapa ett personberoende, vilket innebär att stora delar av rutinerna och arbetsätten avseende återsökning av statliga ersättningar riskerar att gå förlorade om dessa personer avslutar sina tjänster hos kommunen eller är frånvarande under en längre tid till exempel på grund av sjukskrivning.

Det framkommer även att det inte finns några rutiner avseende uppföljning och kontroll av ansökan om statliga ersättningar. Eftersom det inte finns något kontrollsystem finns en risk att kommunen inte återsöker all ersättning som kommunen är berättigad till. Återsökning av ersättningar från Migrationsverket finns inte med i nämndernas internkontrollplaner.

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

4.2. Politiska beslut avseende fördelning av schablonersättningen

Kontrollmål 2: Det finns politiska beslut om hur schablonersättningen ska fördelas mellan kommunens verksamheter.

4.2.1. Iakttagelser

Enligt uppgift har det förekommit två överenskommelser för hur schablonersättningen ska fördelas mellan kommunens verksamheter. Den ena överenskommelsen är daterad och undertecknad 2011-08-15 av socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Av dokumentationen framgår att 45 procent av den statliga schablonersättningen för flyktingmottagandet tilldelas socialförvaltningen för ökade kostnader och att 55 procent tilldelas Nynäshamns Kompetenscentrum för kostnader avseende SFI och samhällsorientering. Den andra överenskommelsen avser fördelning av statlig ersättning för asylsökande ensamkommande barn. Av överenskommelsen framkommer att den årliga ersättningen för asylsökande ensamkommande barn uppgår till 80 000 kr, att socialförvaltningen tilldelas 50 procent och att gymnasiet för samordnare till skolan tilldelas 50 procent. Överenskommelsen är daterad och undertecknad 2011-09-22 av socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Av intervjuerna framkommer dock att dessa överenskommelser inte har följts de senaste åren då de ansetts föråldrade och bygger på att annat ersättningssystem än det som tillämpas idag. Förvaltningarna har istället upprättat en nya överenskommelser i väntan på att kommunen ska se över hanteringen av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet.

Den nya överenskommelsen avser fördelning av statlig ersättning för etablering och introduktion för nyanlända. Överenskommelsen är undertecknad 2017-04-03 av socialförvaltningens och barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningschefer. Överenskommelsen är inte politiskt antagen. Av överenskommelsen framgår att den statliga schablonersättningen ska fördelas lika, det vill säga 50/50, mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Det står angivet att grundersättningen och schablonersättningen ska fördelas enligt samma princip. Det framgår att grundersättningen för 2016 uppgår till 221 500 kr/år och att schablonersättningen uppgår till 125 000 kr/person under 65 år. Det står även angivet vilka kostnader schablonersättningen avser täcka, såsom motta-

gande och praktisk hjälp vid bosättning, utbildning i svenska för invandrare och tolkkostnader. Av överenskommelsen framkommer även att avtalet gäller till och med 2018-12-31, eller till det datum båda parter vill säga upp avtalet. Av bilagan till överenskommelsen framgår att den automatiska grund- och schablonersättningen från Migrationsverket betalas ut till socialförvaltningen och därefter överförs till barn- och utbildningsförvaltningen tertialvis.

Under intervjuerna uppges dock att den nya överenskommelsen är en tillfällig lösning och inte motsvarar förvaltningarnas reella kostnader avseende flyktingmottagandet (mer om detta nedan).

4.2.2. *Bedömning*

Granskningen visar att det i dagsläget inte finns något politiskt beslut som reglerar fördelningen av schablonersättningen inom kommunen på ett sätt som återspeglar de reella kostnaderna som uppstår i samband med kommunens flyktingmottagande. Förvaltningarna har valt att upprätta en ny överenskommelse avseende fördelning av schablonersättningen, men har inte säkerställt att den speglar verksamheternas faktiska kostnader.

Vi bedömer att kontrollmålet inte är uppfyllt.

4.3. *Fördelning av den statliga ersättningen*

Kontrollmål 3: Den statliga ersättningen tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen.

4.3.1. *Iakttagelser*

Av intervjuerna framkommer att den statliga ersättningen som kommunen behöver ansöka om hanteras av den verksamhet som har haft kostnaden. Det sker därav ingen intern fördelning av ersättningen utan den inkommer direkt till den förvaltningen som ansökt om ersättningen.

De automatiska grund- och schablonersättningar fördelas som tidigare nämnts enligt en överenskommelse mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen, vilket innebär att 50 procent av ersättningen tillfaller socialförvaltningen och att 50 procent tillfaller barn- och utbildningsförvaltningen. Det poängteras dock under intervjuerna att denna fördelning inte speglar verksamheternas reella kostnader. Det har bland annat diskuterats att socialförvaltningen bör få en större andel av schablonersättningen på grund av att förvaltningen över tid har fått ett utökat ansvar över kommunens flyktingmottagning. Under intervjuerna uppges att båda förvaltningarna håller på att se över sina kostnader och har en förhoppning om att kunna revidera överenskommelsen under nästkommande år.

Enligt uppgift inkommer den automatiska grund- och schablonersättningen från Migrationsverket till socialförvaltningen och bokförs på ett balanskonto och överförs därefter tertialvis till barn- och utbildningsförvaltningen enligt överenskommelse.

4.3.2. Bedömning

Av granskningen framkommer att varje enskild verksamhet ansvarar för att ansöka om återsökningsbara kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet, varpå den statliga ersättningen som återsöks tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen. Det är däremot inte säkerställt att de automatiska ersättningarna som tilldelas kommunen tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen då överenskommelserna mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen inte är politiskt antagna och inte bygger på förvaltningarnas reella kostnader.

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

4.4. Periodisering av de statliga ersättningarna

Kontrollmål 4: Periodisering av de statliga ersättningarna sker enligt god redovisningssed.

4.4.1. Iakttagelser

PwC har under intervjuerna ställt frågan kring hur periodisering sker för återsökningen för kostnader. Enligt intervju med enheten för barn och unga framgår att uppbokning sker utifrån den exakta summa som har återsökts. Vid avslag på ansökan från Migrationsverket görs en analys av varför ansökan fick avslag och vid vissa tillfällen har avslaget överklagats. I intervjun framhålls att ansvaret för uppföljningen av beslut från Migrationsverket dock är ett utvecklingsområde. Idag är det oklart vem som bär ansvaret.

Övriga intervjuade har inte delgivit tillräckliga underlag för att kunna bedöma kontrollmålet.

4.4.2. Bedömning

Vi kan ej bedöma detta kontrollmål.

5. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden inte på ett fullt tillfredsställande sätt säkerställer en ändamålsenlig hantering av statliga ersättningar för flyktingmottagande.

Vår bedömning grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive kontrollmål vilka framkommer av rapporten.

5.1. *Rekommendationer*

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi berörda nämnder att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade och kända rutiner för återsökningsprocessen av statliga ersättningar från Migrationsverket. I rutinerna bör redovisningen av ersättningen tydliggöras. Huruvida det ska finnas förvaltningsövergripande rutiner för återsökningen bör lyftas inom respektive förvaltning.
- Säkerställa att det finns fler tjänstemän med kännedom om återsökningsprocessen för att minska sårbarheten och personberoendet.
- Inkludera återsökningsprocessen i nämndens risk- och väsentlighetsanalys inför kommande års internkontrollplan.
- Politiska beslut tas avseende fördelningen av grund- och schablonersättningarna för att tydliggöra de politiska ambitionerna och prioriteringarna gällande integrationen av nyanlända i kommunen.
- Slutföra kartläggningen av kommunens kostnader för flyktingmottagandet och mottagandet av nyanlända för att säkerställa att ersättningarna tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden.

2017-09-06

Charlotte Erdtman

Projektledare

Anders Hägg

Uppdragsledare